

**Briuselis, 2024 m. lapkričio 26 d.
(OR. en)**

16238/24

LIMITE

**JAI 1755
MIGR 435
RELEX 1510**

PRANEŠIMAS

nuo:	Pirmininkaujančios valstybės narės
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Su migracija susijusių uždavinių sprendimas – Naujų neteisėtos migracijos prevencijos ir kovos su ja būdų svarstymas

Vienas iš svarbiausių pirmininkaujančios Vengrijos prioritetų – skatinti valstybes nares pasikeisti nuomonėmis dėl „naujų ir novatoriškų“ sprendimų migracijos srityje. Todėl, pradėdama 2024 m. liepos 22 d. neformaliu teisingumo ir vidaus reikalų ministrų posėdžiu, pirmininkaujanti valstybė narė inicijavo keletą diskusijų dėl galimų novatoriškų požiūrių migracijos srityje, daugiausia dėmesio skirdama Europos Sąjungos (ES) veiksmų migracijos išorės aspekto srityje stiprinimui ir būtinybei vykdyti tvirtesnę grąžinimo politiką. Šiomis aplinkybėmis rugsėjo 16 d. Nuolatinių atstovų komitetas surengė išsamią diskusiją dėl to, kaip padidinti ES grąžinimo sistemos veiksmingumą, o diskusijoje išryškėjo valstybių narių pasiryžimas skubiai spręsti visus svarbius klausimus. Šio pasikeitimo nuomonėmis metu kelios valstybės narės nurodė, kad „*grąžinimo centrai*“ yra vienas iš galimų „naujų“ sprendimų ir jį reikėtų toliau nagrinėti.

2024 m. spalio 10 d. Teisingumo ir vidaus reikalų tarybos posėdyje ministrai sutarė, kad dabartinės grąžinimo teisinės sistemos peržiūra turėtų sudaryti sąlygas galimiems novatoriškiems sprendimams, pavyzdžiui, „grąžinimo centrams“. Jie pabrėžė, kad ekspertai turėtų atidžiai išnagrinėti šių sprendimų įgyvendinamumą, kartu užtikrinant, kad būtų visapusiškai laikomasi ES ir tarptautinės teisės ir būtų tvirtai įsipareigojama gerbti pagrindines teises. Siekdamas aptarti veiklos aspektus, 2024 m. lapkričio 14 d. Imigracijos, sienų ir prieglobsčio strateginis komitetas (SCIFA) surengė strateginę diskusiją dėl „grąžinimo centrų“ koncepcijos. Diskusijos tikslas – išnagrinėti pagrindines su koncepcija susijusias išankstines sąlygas ir apsaugos priemones. Diskusijos bus tęsiamos ekspertu lygiu, kad būtų išanalizuoti koncepcijos techniniai ir teisiniai aspektai, siekiant nustatyti tolesnio darbo šiuo klausimu gaires.

Galiausiai gruodžio 11 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdyje įvyks pradinė diskusija dėl *saugios trečiosios šalies koncepcijos* būsimos peržiūros.

Vykstant šioms diskusijoms dėl novatoriškų sprendimų, spalio 30 d. Nuolatinių atstovų komitetas, remdamasis Komisijos pateiktu neoficialiu dokumentu, aptarė Sirijos pabėgėlių savanoriško grįžimo klausimą, o gruodžio mėn. pradžioje įvyko neformalus pusryčiai dalyvaujant Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuro (UNHCR) ir Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) atstovams.

Kadangi neteisėta migracija į Europą tebėra rimtas iššūkis, kurį dar labiau apsunkina daugialypės pagrindinės priežastys, matome, kad Europoje vyksta didelis politikos pokytis, kuris suteikia naują postūmį mūsų darbui. Aiškus šio pokyčio ženklas matomas 2024 m. spalio 17 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose, kuriose pabrėžiama, kad „...reikėtų apsvarstyti naujus neteisėtos migracijos prevencijos ir kovos su ja [...] būdus“¹.

Pirmininkaujanti valstybė narė norėtų pabrėžti, kad norint praktiškai įgyvendinti tam tikrus „naujus“ sprendimus, reikia įvairių iniciatyvų migracijos išorės aspekto srityje, kartu vengiant, kad netyčia nebūtų sukurta naujų migracijos maršrutų ar papildoma našta ES valstybėms narėms. Siekiant šio tikslo labai svarbu plėtoti naują ir stiprinti esamą bendradarbiavimą su mūsų partnerėmis trečiosiomis kilmės ir tranzito šalimis. Tai neatsiejama tvaraus įgyvendinimo proceso dalis ir esminis elementas siekiant gerokai sumažinti neteisėtai išvykstančių asmenų skaičių ir toliau gerinti migrantų, prieglobsčio prašytojų ir pabėgėlių padėtį kuo arčiau jų kilmės šalies.

¹ Dok. 25/24, Europos Vadovų Tarybos susitikimas (2024 m. spalio 17 d.) - Išvados.

Pirmininkaujanti valstybė narė yra tvirtai įsitikinusi, kad bet kuris perspektyvus novatoriškas sprendimas turėtų būti grindžiamas bendrais tikslais, bendradarbiavimu ir tarpusavio pasitikėjimu, laikantis Europos komandos požiūrio ir užtikrinant daugiašalių ir regioninių institucijų paramą. Galimybės, susijusios su bet kuriuo sprendimu, taip pat pirmiausia turėtų būti analizuojamos praktinio įgyvendinamumo požiūriu, kad būtų suteikta galimybė dėl jo susitarti su atitinkama trečiaja šalimi partnere. Tie principai turėtų būti mūsų vykdomo darbo pagrindas, kuris gali apimti išsamaus „priemonių rinkinio“, kuriame būtų apibrėžtos mūsų turimos priemonės kolektyvinei atsakomybei kartu su trečiosiomis šalimis partnerėmis užtikrinti, parengimą. Priemonės, kuriomis siekiama palengvinti mūsų partnerių, norinčių dalyvauti įgyvendinant „naujas“ iniciatyvas, bendradarbiavimą ir sudaryti jam sąlygas, turėtų būti grindžiamos ne tik visų atitinkamų ES politikos krypčių, instrumentų ir priemonių, įskaitant diplomatiją, vystymąsi, prekybą ir vizas, bet ir konkrečių valstybių narių dvišalių priemonių naudojimu vadovaujantis Europos komandos principu. Taip pat turėtų būti taikomos tokios priemonės kaip didesnė parama reintegracijai, šalyje partnerėje gyvenančių neteisėtų migrantų savanoriško grįžimo į savo kilmės šalis pagalba, savanoriškas perkėlimas, specialus gebėjimų stiprinimas ir techninė pagalba, teisėti būdai atsižvelgiant į nacionalinę kompetenciją ir operatyvinis bendradarbiavimas (taip pat dalyvaujant atitinkamoms ES agentūroms). Be to, savanoriško grįžimo skatinimas ir mūsų bendradarbiavimo su UNHCR bei TMO ir kitoms atitinkamomis organizacijomis intensyvinimas turėtų būti šio „priemonių rinkinio“ dalis.

Klausimai ministrams:

- 1) *Ar pritartumėte tam, kad kartu su techniniu darbu, susijusiu su novatoriškais sprendimais, turime apibrėžti ES politikos krypčių, instrumentų ir priemonių rinkinį („priemonių rinkinį“), kad būtų užtikrintas koordinuotas jų naudojimas, taip didinant mūsų bendrą svertą ir palengvinant našą trečiosioms šalims partnerėms, norinčioms dalyvauti įgyvendinant su migracija susijusius novatoriškus sprendimus?*
- 2) *Kokios priemonės, jūsų nuomone, turėtų būti įtrauktos į šį išsamų „priemonių rinkinį“?*